

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

24

YASAMA YILI

5

SIRA SAYISI: 650

176 Sayılı Maden İşyerlerinde Güvenlik ve Sağlık Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu
(1/976)

İÇİNDEKİLER

Sayfa

• 1/976 Esas Numaralı Tasarının

- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı 4

- Gerekçesi 4

• Dışişleri Komisyonu Raporu 6

• Tasarı Metni 8

• Dışişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin 8

• Sözleşme Metni 9

T.C.
Başbakanlık
Kanunlar ve Kararlar
Genel Müdürlüğü
Sayı: 31853594-101-1022-3878

23/9/2014

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığı'nca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulu'nca 8/9/2014 tarihinde kararlaştırılan "176 Sayılı Maden İşyerlerinde Güvenlik ve Sağlık Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Ahmet Davutoğlu
Başbakan

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR (1/976)	
ESAS	Dışişleri Komisyonu
TALİ	Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu

GEREKÇE

176 sayılı Maden İşyerlerinde Güvenlik ve Sağlık Sözleşmesi, Uluslararası Çalışma Örgütü'nün (ILO) 1995 yılında gerçekleştirilen 82 nci Uluslararası Çalışma Konferansı'nda kabul edilmiştir. 5 Haziran 1998 tarihinden bu yana yürürlükte olan Sözleşmeyi, halihazırda ILO'ya üye 185 ülkeden 29'u onaylamıştır.

Maden işyerleri ile ilgili uluslararası asgari standartları belirleyen bu Sözleşme, "Giriş" hariç, beş bölümden ve toplam 24 maddeden oluşmaktadır. Sözleşmenin ilgili bölümlerinde kapsam ve uygulama biçimleri, maden işyerlerinde önleyici ve koruyucu tedbirler, işçilerin ve işçi temsilcilerinin hak ve yükümlülükleri ile işverenin sorumluluklarına ilişkin hükümler yer almaktadır.

176 sayılı Sözleşme genel anlamda; üye ülkelerin ulusal koşullar ve uygulamayı göz önünde bulundurarak ve en fazla temsil yetkisini haiz ilgili işçi ve işveren kuruluşları temsilcileriyle istişare etmek suretiyle, özellikle Sözleşme hükümlerinde yer verilen önlemlere ilişkin olarak maden işyerlerinde güvenlik ve sağlığa ilişkin tutarlı politikalar oluşturulması ve bunların yürürlüğe konularak düzenli olarak gözden geçirilmesi yönünde taahhütte bulunmalarını gerektirmektedir.

Maden işyerlerinde güvenlik ve sağlığa ilişkin risklerin ortadan kaldırılması veya en aza indirilmesine yönelik tedbirler alınması ve işçilerin güvenli bir ortamda çalışma haklarının sağlanması da yine bu Sözleşme ile işverenlere getirilen yükümlülükler arasındadır.

Mevcut durum itibariyle maden sektörü, iş kazaları bakımından metal sektöründen hemen sonra ikinci sırada yer almaktadır. Maden sektöründe iş kazalarının azaltılması bakımından ülkelerin üretim potansiyeli, mevzuat yapıları ve güvenlik bilinci de büyük önem taşımaktadır. Ülkemizde madencilik sektöründe jeolojik etkenler nedeniyle yapısal olarak birtakım zorluklarla karşılaşmaktadır. Bu zorlukların üstesinden gelinebilmesi için mevzuatta yapılacak düzenlemelerin yanı sıra teknoloji adaptasyonu ve güvenlik kültürünün yerleştirilmesi de oldukça önemlidir.

ILO'nun 176 sayılı “Maden İşyerlerinde Güvenlik ve Sağlık Sözleşmesi” Ülkemiz iş sağlığı ve güvenliği mevzuatı ile genel olarak uyumlu olmakla birlikte bazı hususlarda farklılıklar içermektedir.

Ülkemiz, ILO'nun güvenlik ve sağlığa ilişkin sözleşmelerinden 1935 tarihli ve 45 sayılı “Yeraltı İşleri (kadınlar) Sözleşmesini, 1960 tarihli ve 115 sayılı “Radyasyona Karşı Korunma Sözleşmesini, 1965 tarihli ve 123 sayılı Asgari Yaş (Yeraltı İşleri) Sözleşmesini, 1981 tarihli ve 155 sayılı “Çalışanların Güvenliği ve Sağlığı Sözleşmesini, 2006 tarihli ve 187 sayılı “İş Sağlığı ve Güvenliğini Geliştirme Çerçeve Sözleşmesi gibi sözleşmelerini onaylamış olup, bunların ülkemizdeki uygulamaları hakkında düzenli olarak, belirli aralıklarla ILO'ya rapor vermektedir.

1995 tarihli ve 176 sayılı “Maden İşyerlerinde Güvenlik ve Sağlık Sözleşmesinin onaylanması ile maden sektörü çalışanlarına uluslararası bir güvence daha kazandırılması amaçlanmaktadır.

Dışışleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışışleri Komisyonu

24.10.2014

Esas No: 1/976

Karar No: 506

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışışleri Bakanlığı tarafından hazırlanarak Bakanlar Kurulunca 23/9/2014 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Başkanlıkça 1/10/2014 tarihinde tali komisyon olarak Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonuna esas komisyon olarak Komisyonumuza havale edilen “176 Sayılı Maden İşyerlerinde Güvenlik ve Sağlık Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı” Komisyonumuzun 24 üncü Yasama Dönemi 22/10/2014 tarihli 86 ncı toplantısında Dışışleri Bakanlığı ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı yetkililerinin de katılımlarıyla görüşülmüştür.

Komisyonumuza havale edilen metinler incelendiğinde, Tasarının, maden sektörü çalışanlarına uluslararası bir güvence daha kazandıracak olan maden işyerleri ile ilgili uluslararası asgari standartların belirlendiği 176 Sayılı Maden İşyerlerinde Güvenlik ve Sağlık Sözleşmesinin onaylanmasının uygun bulunması amacıyla hazırlandığı anlaşılmaktadır.

Komisyonumuzda Tasarının tümü üzerinde yapılan görüşmelerde;

Ülkemizin ILO'nun güvenlik ve sağlığa ilişkin sözleşmelerinden 1935 tarihli ve 45 sayılı Yeraltı İşleri Sözleşmesini, 1960 tarihli ve 115 sayılı Radyasyona Karşı Korunma Sözleşmesini, 1965 tarihli ve 123 sayılı Asgari Yaş (Yeraltı İşleri) Sözleşmesini, 1981 tarihli ve 155 sayılı Çalışanların Güvenliği ve Sağlığı Sözleşmesini, 2006 tarihli ve 187 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliğini Geliştirme Çerçeve Sözleşmesi ve benzeri sözleşmeleri onaylamış bulunduğu,

176 sayılı ILO Sözleşmesinin madenlerdeki risklerin asgari seviyeye indirilmesini teminen işveren tarafından alınması gereken önleyici ve koruyucu tedbirleri işçilere ve temsilcilerine yasal düzeyde tanınması zorunlu hak ve yükümlülüklerle taraf devletlerin bu alanda gerekli yasal düzenlemeleri uygulamaya koyma ve denetleme sorumluluklarını düzenleyen önemli bir Sözleşme olduğu,

176 sayılı Sözleşmeye taraf olunmasının madencilik sektöründe sağlık ve iş güvenliği koşullarının iyileştirilerek yasal düzenlemelerimizin uluslararası standartlarla uyumlu hâle getirilmesine yönelik çabalara katkı sağlayacağı,

Bugüne kadar söz konusu Sözleşmenin ILO'ya üye 185 ülkeden 29'u tarafından onaylanmış bulunduğu,

ifade edilmiştir.

Tasarının tümü üzerindeki görüşmelerin ardından Tasarı ve gerekçesi Komisyonumuzca benimsenerek oy birliği ile maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

Tasarının 1 inci, 2 nci ve 3 üncü maddeleri ile tümü aynen ve oy birliği ile kabul edilmiştir.

Komisyon üyelerinden Aksaray Milletvekili Ali Rıza Alaboyun, İstanbul Milletvekili İsmail Safi ve Erzurum Milletvekili Fazilet Dağcı Çığlık Tasarı ile ilgili özel sözcük seçilmişlerdir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Sözcü	Kâtip
<i>Ahmet Berat Çonkar</i>	<i>Osman Aşkın Bak</i>	<i>Harun Karaca</i>
İstanbul	İstanbul	İstanbul
Üye	Üye	Üye
<i>Ali Rıza Alaboyun</i>	<i>Tunca Toskay</i>	<i>Ali Ercoşkun</i>
Aksaray	Antalya	Bolu
(Bu raporun özel sözcüsü)		
Üye	Üye	Üye
<i>Fazilet Dağcı Çıglık</i>	<i>Mehmet Ali Ediboğlu</i>	<i>Ali Haydar Öner</i>
Erzurum	Hatay	Isparta
(Bu raporun özel sözcüsü)		
Üye	Üye	Üye
<i>Osman Oktay Ekşi</i>	<i>Osman Taney Korutürk</i>	<i>İsmail Safi</i>
İstanbul	İstanbul	İstanbul
		(Bu raporun özel sözcüsü)
Üye	Üye	Üye
<i>Abdullah Çalışkan</i>	<i>Hasan Karal</i>	<i>Mehmet Kasım Gülpınar</i>
Kırşehir	Rize	Şanlıurfa
	Üye	
	<i>Burhan Kayatürk</i>	
	Van	

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

176 SAYILI MADEN İŞYERLERİNDE
GÜVENLİK VE SAĞLIK SÖZLEŞMESİNİN
ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA
DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1- (1) Uluslararası Çalışma Örgütü Genel Konferansının 1995 yılında Cenevre’de yapılan 82 nci oturumunda kabul edilen, “176 Sayılı Maden İşyerlerinde Güvenlik ve Sağlık Sözleşmesi”nin onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

DIŞIŞLERİ KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

176 SAYILI MADEN İŞYERLERİNDE
GÜVENLİK VE SAĞLIK SÖZLEŞMESİNİN
ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA
DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1- Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2- Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3- Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Ahmet Davutoğlu

Başbakan

Başbakan Yardımcısı

B. Arınç

Başbakan Yardımcısı V.

F. Işık

Avrupa Birliği Bakanı

V. Bozkar

Çevre ve Şehircilik Bakanı

İ. Güllüce

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı

T. Yıldız

Gümrük ve Ticaret Bakanı

N. Canikli

Kültür ve Turizm Bakanı

Ö. Çelik

Milli Savunma Bakanı

İ. Yılmaz

Başbakan Yardımcısı

A. Babacan

Adalet Bakanı

B. Bozdağ

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı

F. Işık

Dışişleri Bakanı

M. Çavuşoğlu

Gençlik ve Spor Bakanı

A. Ç. Kılıç

İçişleri Bakanı

E. Ala

Maliye Bakanı

M. Şimşek

Orman ve Su İşleri Bakanı

V. Eroğlu

Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı

L. Elvan

Başbakan Yardımcısı

Y. Akdoğan

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı

A. İslam

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı

F. Çelik

Ekonomi Bakanı

N. Zeybekci

Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı

M. M. Eker

Kalkınma Bakanı

C. Yılmaz

Milli Eğitim Bakanı

N. Avcı

Sağlık Bakanı

M. Müezzinoğlu

176 SAYILI MADEN İŞYERLERİNDE GÜVENLİK VE SAĞLIK SÖZLEŞMESİ, 1995

Kabul Tarihi : 22/6/1995

Yürürlüğe Giriş Tarihi : 5/6/1998

GİRİŞ

Uluslararası Çalışma Örgütü Genel Konferansı,

Uluslararası Çalışma Bürosu Yönetim Kurulu'nun daveti üzerine 6 Haziran 1995 tarihinde Cenevre'de yaptığı seksen ikinci oturumunda;

İlgili Uluslararası Çalışma Sözleşmelerini ve Tavsiye Kararlarını, özellikle de 1957 tarihli Zorla Çalıştırmanın Yasaklanması Sözleşmesini, 1960 tarihli Radyasyondan Korunma Sözleşmesini ve Tavsiye Kararını; 1963 tarihli Makinelerin Korunması Sözleşmesini ve Tavsiye Kararını; 1964 tarihli İş Kazaları Yardımları Sözleşmesini ve Tavsiye Kararını; 1965 tarihli Asgari Yaş (Yer altında çalışma) Sözleşmesini ve Tavsiye Kararını; 1965 tarihli Genç İşçilerin Sağlık Muayenesi (Yer altında çalışma) Sözleşmesini; 1977 tarihli Çalışma Ortamı (Hava Kirliliği, Gürültü, Titreşim) Sözleşmesini ve Tavsiye Kararını; 1981 tarihli İş Sağlığı ve Güvenliği Sözleşmesini ve Tavsiye Kararını; 1985 tarihli İş Sağlığı Hizmetleri Sözleşmesini ve Tavsiye Kararını; 1986 tarihli Asbest Sözleşmesini ve Tavsiye Kararını, 1988 tarihli İnşaat İşyerlerinde Güvenlik ve Sağlık Sözleşmesini ve Tavsiye Kararını; 1990 tarihli Kimyasal Maddeler Sözleşmesini ve Tavsiye Kararını ve 1993 tarihli Büyük Endüstriyel Kazaların Engellenmesi Sözleşmesini ve Tavsiye Kararını kaydederek;

İşçilerin maden endüstrisinde karşılaştıkları tehlikeler ve riskler ile ilgili sağlık ve güvenlik önlemlerinin hazırlanması ve uygulanması konusunda gerçek anlamda bilgilendirilme, eğitilme ve danışılma ihtiyacı ve hakkı olduğunu göz önünde bulundurarak ve

Madencilik faaliyetleri nedeniyle işçileri ve toplumu etkileyen ya da çevreye zarar veren her türlü felaket, yaralanma veya hastalığın önlenmesinin arzu edilen bir durum olduğunu kabul ederek ve

Uluslararası Çalışma Örgütü, Dünya Sağlık Örgütü, Uluslararası Atom Enerjisi Ajansı ve diğer ilgili kurumlar arasında işbirliğine duyulan ihtiyaç göz önüne alınarak ve bu kuruluşlar tarafından yayımlanan ilgili belgeleri, uygulama esaslarını, kanunları ve tüzükleri dikkate alarak ve

Oturum gündeminin dördüncü maddesi olan maden işyerlerinde güvenlik ve sağlık ile ilgili belirli tekliflerin kabul edilmesine karar verilmesiyle ve

Bu tekliflerin uluslararası sözleşme niteliğini alacağına kararlaştırılmasıyla;

Maden İşyerlerinde Güvenlik ve Sağlık Sözleşmesi olarak adlandırılan aşağıdaki resmi sözleşmeyi 1995 yılının 22 Haziran'ında kabul eder.

BİRİNCİ BÖLÜM

Tanımlar

MADDE 1- (1) Bu Sözleşmenin amaçları bakımından *maden işyeri* terimi:

a) Özellikle aşağıdaki faaliyetlerin gerçekleştirildiği yer altı veya yer üstünü:

(i) gaz ve petrol hariç, zeminin mekanik bozulmasını içeren minerallerin incelenmesini,

(ii) gaz ve petrol hariç, minerallerin çıkarılmasını,

(iii) çıkarılmış madenlerin, özellikle kırılması, öğütülmesi, yoğunlaştırılması veya yıkanması suretiyle hazırlanmasını ve

b) Yukarıda a) bendinde bahsi geçen faaliyetlerle ilgili kullanılan her tür makineyi, ekipmanı, aksesuarı, tesisi, binayı ve mühendislik yapısını, kapsar.

(2) Bu Sözleşmenin amaçları bakımından *işveren* terimi, bir maden işyerinde bir veya daha fazla kişi çalıştıran gerçek veya tüzel kişiyi ve duruma göre işletmeciyi, baş yükleniciyi, yükleniciyi veya alt yükleniciyi ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Kapsam ve Uygulama Biçimleri

MADDE 2- (1) Bu Sözleşme bütün maden işyerlerine uygulanır.

(2) Sözleşmeyi onaylayan Üyenin yetkili makamı, en fazla temsil yetkisine sahip ilgili işçi ve işveren kuruluşları temsilcileriyle istişareden sonra;

a) Ulusal mevzuat ve uygulamalar gereğince maden işyerlerinde uygulanan koruma önlemleri, Sözleşme hükümlerinin tam uygulanmasından doğacak korumadan daha aşağı olmadığı takdirde, bazı maden işyeri kategorilerini Sözleşmeden veya Sözleşmenin bazı hükümlerinden muaf tutabilir;

b) Yukarıdaki (a) bendi uyarınca bazı maden işyeri kategorilerinin kapsam dışında bırakılması durumunda, bütün maden işyerlerini içeren aşamalı planlar yapılır.

(3) Sözleşmeyi onaylayan ve (2) (a) bendinde belirtilen imkândan yararlanan her Üye, Uluslararası Çalışma Örgütü Anayasasının 22 nci maddesi uyarınca, Sözleşmenin uygulanmasına ilişkin olarak verdiği raporlarında, kapsam dışı bırakılan maden işyeri kategorilerini ve kapsam dışı bırakılma sebeplerini belirtir.

MADDE 3- Üye, ulusal şartları ve uygulamayı göz önünde bulundurarak ve en fazla temsil yetkisine sahip ilgili işçi ve işveren kuruluşları temsilcileriyle istişareden sonra, özellikle Sözleşme hükümlerine işlerlik sağlayan önlemlerle ilgili olarak maden işyerlerinde güvenlik ve sağlık ile ilgili tutarlı bir politika oluşturur, yürürlüğe koyar ve düzenli olarak gözden geçirir.

MADDE 4- (1) Sözleşmenin uygulanmasını sağlayacak tedbirler ulusal mevzuatla belirlenir.

(2) Bu ulusal mevzuat, uygun olduğunda, yetkili makam tarafından belirlenecek;

a) Teknik standartlar, yönergeler veya uygulama kuralları veya

b) Ulusal uygulamayla uyumlu diğer yöntemler ile, tamamlanır.

MADDE 5- (1) 4 üncü maddenin (1) inci fıkrasında belirtilen ulusal mevzuat, maden işyerlerindeki güvenlik ve sağlığı çeşitli açılardan izlemekle ve düzenlemekle görevli yetkili makamı tayin eder.

(2) Bu ulusal mevzuat;

a) Maden işyerlerindeki sağlık ve güvenlik gözetimini,

b) Maden işyerlerinin yetkili makam tarafından bu amaçla atanmış müfettişlerce denetlenmesini,

c) Ulusal mevzuatla tanımlandığı şekli ile ölümcül veya ağır kaza halleri ile maden işyerlerindeki facialarda ve benzeri tehlikeli durumlarda yapılacak bildirim ve inceleme usullerini,

d) Ulusal mevzuatla tanımlandığı şekli ile kazalar, meslek hastalıkları ve tehlikeli durumlarla ilgili istatistiklerin derlenmesini ve yayımlanmasını,

e) Madencilikle ilgili faaliyetleri, askıya alma veya sınırlandırmaya sebep olan durum düzelinceye kadar güvenlik ve sağlık gerekçesiyle yetkili makamın askıya alma veya sınırlandırma yetkisini ve

f) İşyerlerinde, işçilerin ve temsilcilerinin güvenlik ve sağlığa ilişkin hususlarda danışma ve alınacak önlemlere katılma haklarının uygulanmasını sağlamak bakımından etkin usullerin oluşturulmasını,

öngörür.

(3) Bu ulusal mevzuat, maden işyerlerindeki patlayıcıların ve füyelerin imalatının, depolanmasının, taşınmasının ve kullanılmasının yetkili ve uzman kişiler tarafından veya bu kişilerin doğrudan denetimi altında yürütülmesini öngörür.

(4) Bu ulusal mevzuat aşağıdakileri açıkça belirtir;

a) Maden işyerlerinde, kurtarma, ilk yardım ve uygun tıbbi hizmetler bakımından izlenecek talimatları,

b) Yer altı kömür maden işyerlerinde ve gerektiğinde, diğer yer altı maden işyerlerinde işçiler için yeterli bireysel kurtarıcı solunum cihazlarının sağlanması ve bunların sürekli bakımlı olarak bulundurulması yükümlülüğü,

c) Terk edilmiş maden işyerlerinde güvenlik ve sağlığa ilişkin risklerin ortadan kaldırılması veya asgari düzeye indirilmesi için uygulanacak koruyucu önlemleri,

d) Maden işyerlerinde kullanılmış tehlikeli maddelerin ve maden işyerlerindeki zararlı atıkların güvenli biçimde depolanmasını, taşınmasını ve imha edilmesini sağlamayı öngören zorunlulukları ve

e) Gerektiğinde, yeterli sayıda tuvalet ve yıkanmak, kıyafet değiştirmek ve yemek için yeterli tesislerin sağlanması ve bunların hijyenik koşullarda muhafaza edilmesi yükümlülüğü.

(5) Bu ulusal mevzuat, maden işyerinden sorumlu işverenin, faaliyete başlamadan önce ve önemli bir değişikliğin yapılması halinde, madene ilişkin çalışmalarla ilgili uygun planlar yapmasını ve bu planların düzenli aralıklarla güncellenmesini ve maden sahasında bulundurulmasını öngörür.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Maden İşyerinde Önleyici ve Koruyucu Tedbirler

A. İşverenlerin sorumlulukları

MADDE 6- (1) İşveren, Sözleşmenin bu bölümünde öngörülen önleyici ve koruyucu önlemleri alarak, riskleri değerlendirir ve uygunluğu, uygulanabilirliği ve gerçekleştirilebilirliği ve aynı zamanda iyi uygulama olarak düşünülmesi göz önünde bulundurularak ve gerekli özen gösterilerek aşağıdaki öncelik sırasına göre gerekeni yapar;

a) Riski ortadan kaldırmak,

b) Riski kaynağında kontrol etmek,

c) Güvenli çalışma sistemlerinin planlanması dâhil çeşitli yollarla riski en aza indirmek ve

d) Risk devam ettiği sürece, kişisel koruyucu donanımın kullanımını sağlamak.

MADDE 7- (1) İşverenler, denetimleri altındaki maden işyerlerinde güvenlik ve sağlığa yönelik riskleri ortadan kaldırmak ya da asgari düzeye indirmek için gerekli bütün önlemleri almakla ve özellikle aşağıda belirtilen hususları gözetlemekle sorumludur:

a) Güvenli işletim ve sağlıklı bir çalışma ortamı koşullarının sağlanması için maden işyerinin iletişim sistemi dahil elektrik, mekanik ve diğer ekipmanla donatılması, tasarlanması, inşa edilmesinin sağlanması.

b) Maden işyeri faaliyetinin işçilerin kendilerine verilen işleri, kendilerinin ya da başkalarının güvenlik ve sağlığını tehlikeye atmayacak şekilde yapmalarına uygun olacak şekilde başlatılması, işletilmesi, sürdürülmesi ve durdurulması.

c) Kişilerin işleri nedeniyle, gittikleri yerlerde zeminin sağlamlığını korumak için önlemlerin alınması.

d) Mümkün olduğu takdirde, yer altındaki her çalışma mahalli için her biri ayrı bir yolla yeryüzüne çıkan iki çıkış bulundurulması.

e) İşçilerin maruz kalabilecekleri çeşitli tehlikelerin tanımlanması ve seviyelerinin değerlendirilmesi için çalışma ortamının izlenmesi, değerlendirilmesi ve düzenli denetimin yapılması.

f) Giriş izni verilen yer altındaki bütün çalışma mahallerinde yeterli havalandırmanın sağlanması.

g) Bir takım tehlikelere açık bölgeler için güvenli bir çalışma sisteminin oluşturulmasını ve işçilerin korunmasını sağlamak için bir işletim planının ve usullerinin hazırlanması ve uygulanması.

h) Yangın ve patlamaların başlamasının ve yayılmasının önlenmesi, tespit edilmesi ve mücadele edilmesi amacıyla maden işlerine özgü uygun önlem ve tedbir alınması.

i) İşçilerin güvenliği ve sağlığı açısından ciddi bir tehlike ortaya çıktığında, faaliyetlerin durdurulmasının ve işçilerin güvenli bir yere tahliye edilmesinin sağlanması.

MADDE 8- (1) İşveren, makul surette öngörülebilir endüstriyel ve doğal felaketslere karşı her maden işyerine özgü bir acil durum eylem planı hazırlar.

MADDE 9- (1) İşçiler fiziksel, kimyasal ve biyolojik tehlikelere maruz kaldıkları takdirde işveren;

a) İşçileri, yaptıkları işle ilgili tehlikeler, sağlığa ilişkin taşıdığı riskler ve uygulanabilecek önleyici ve koruyucu önlemler hakkında anlaşılabilir bir biçimde bilgilendirir.

b) Bu maruz kalma sonucunda doğacak riskleri ortadan kaldırmak veya en aza indirmek için uygun önlemleri alır.

c) Kazaya veya sağlığa zarar verme riskine ve özellikle de zararlı koşullara maruz kalmaya karşı yeterli korumanın diğer yollarla sağlanamadığı durumlarda, işçilere, ücretsiz olarak, uygun koruyucu donanımı, gerekli giysileri ve ulusal mevzuatla belirlenen diğer olanakları sunar ve bunların bakımını sağlar ve

d) İşyerinde yaralanan veya hastalanan işçilere ilk yardımı, bu işçilerin işyerinden uygun bir şekilde naklini ve makul tıbbi tesislere erişimini sağlar.

MADDE 10- (1) İşveren;

a) İşçilere, herhangi bir maliyet getirmeksizin, güvenlik ve sağlıkla ilgili konularda ve kendilerine verilen işlerle ilgili olarak yeterli eğitim ve yeniden eğitim programları ile anlaşılabilir talimatların verilmesini,

b) Ulusal mevzuata uygun olarak, maden işyerinin, vardiya esnasında, güvenli bir şekilde faaliyetini sürdürebilmesi için her vardiya süresince uygun bir gözetim ve denetimin yapılmasını,

- c) Yer altında bulunan bütün kişilerin isimleri ile bunların buldukları muhtemel mahallin her an doğru olarak bilinmesini sağlayacak bir sistemin oluşturulmasını,
- d) Ulusal mevzuatla tanımlanmış bütün kazaların ve tehlikeli durumların araştırılmasını ve çözüm bulmak için uygun önlemlerin alınmasını ve
- e) Yetkili makamın talebi üzerine, ulusal mevzuata uygun olarak, kazalar ve tehlikeli durumlar hakkında bir raporun hazırlanmasını, sağlar.

MADDE 11- (1) İşveren, iş sağlığının temel ilkelerine dayanarak ve ulusal mevzuata uygun olarak gerçekleştirilen maden işlerine özgü sağlıkla ilgili tehlikelere maruz kalan işçilerin düzenli sağlık kontrollerinin yapılmasını sağlar.

MADDE 12- (1) İki ya da daha çok işverenin aynı maden işyerinde faaliyet gösterdiği durumlarda, maden işyerinden sorumlu işveren, işçilerin güvenlik ve sağlıklarıyla ilgili bütün önlemlerin uygulanmasını koordine eder ve işlemlerin güvenilirliğinden öncelikli olarak sorumlu tutulur. Bu durum, bireysel işverenleri işçilerinin güvenlik ve sağlıklarına ilişkin bütün önlemlerin uygulanması yükümlülüğünden kurtarmaz.

B. İşçilerin ve temsilcilerinin hak ve yükümlülükleri

MADDE 13- (1) 4 üncü maddede bahsi geçen ulusal mevzuat uyarınca, işçiler aşağıdaki haklara sahiptir;

- a) Kazaları, tehlikeli durumları ve tehlikeleri işverene ve yetkili makama bildirmek,
- b) Güvenlik ve sağlıkla ilgili endişe teşkil eden bir durum olduğunda, işveren ve yetkili makam tarafından yürütülecek inceleme ve denetimlerin yapılmasını talep etmek ve bunların sonuçlarını elde etmek,
- c) İşyerinde işçilerin güvenlik ve sağlıklarına zarar verebilecek tehlikeleri bilmek ve bunlar hakkında bilgilendirilmek,
- d) Kendi güvenlik ve sağlıklarına ilişkin olarak işveren veya yetkili makamın sahip olduğu bilgileri elde etmek,
- e) Kendi güvenlik ve sağlıkları için ciddi bir tehlike oluşturan bir durumun mevcut olduğunu gösteren makul bir gerekçenin olması halinde, maden işyerinden tamamen uzaklaşmak,
- f) Güvenlik ve sağlık temsilcilerini birlikte seçmek.

(2) Yukarıda (1) inci fıkranın (f) bendinde bahsi geçen güvenlik ve sağlık temsilcileri, ulusal mevzuata uygun olarak, aşağıda belirtilen haklara sahiptir;

- a) Duruma göre, yukarıda (1) inci fıkrada belirtilen hakların kullanılması da dâhil işyerinde güvenlik ve sağlığı ilgilendiren bütün konularda işçileri temsil etmek,
- b) (i) işyerinde işveren ve yetkili makam tarafından yürütülen denetim ve incelemelere katılmak ve
- (ii) güvenlik ve sağlık ile ilgili konuları izlemek ve araştırmak,
- c) Danışmanlara ve bağımsız uzmanlara başvurmak,
- d) Güvenlik ve sağlıkla ilgili konularda, politika ve usuller de dâhil, yeri geldiğinde işverenle istişarede bulunmak,
- e) Yetkili makamlarla istişarede bulunmak ve
- f) Seçtikleri sektör ile ilgili kaza ve tehlikeli durumların bildirimlerini almak.

(3) Yukarıda (1) inci ve (2) nci fıkralarda bahsi geçen hakların uygulanmasına yönelik usuller;

- a) Ulusal mevzuatla ve
- b) İşverenler ve işçiler ve onların temsilcileri arasında yapılacak istişare, ile belirlenir.

(4) Ulusal mevzuat, yukarıdaki (1) inci ve (2) nci fıkralarda bahsi geçen hakların ayrımcılık ya da misilleme yapılmaksızın kullanılabilmesini sağlar.

MADDE 14- (1) Ulusal mevzuat, aldıkları eğitime uygun olarak, işçiler için aşağıdaki yükümlülükleri öngörür;

a) Güvenlik ve sağlıkla ilgili belirlenen önlemlere uymak,

b) Kendilerini korumak için kendilerine verilmiş olan araçları, koruyucu kıyafetleri ve ekipmanları gerektiği gibi kullanmaları dâhil kendi güvenliği ve sağlığı ile işyerindeki kendi eylem ve hatalarından etkilenebilecek diğer kişilerin güvenlik ve sağlığını korumaya özen göstermek,

c) Kendi başlarına uygun bir şekilde çözemedikleri ve kendilerinin veya başka kişilerin güvenliği ve sağlığı için risk teşkil edeceğini düşündükleri herhangi bir durumda en yakın amirlerini gecikmesizin bilgilendirmek ve

d) Sözleşme gereğince işverenin yükümlülüğünde olan görev ve sorumlulukların yerine getirilmesini sağlamak için işverenle işbirliği yapmak.

C. İşbirliği

MADDE 15- (1) Ulusal mevzuata uygun olarak, maden işyerlerinde güvenlik ve sağlığı iyileştirmek için işverenler, işçiler ve onların temsilcileri arasında işbirliğini teşvik edici önlemler alınır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Uygulama

MADDE 16- (1) Üye;

a) Sözleşme hükümlerinin fiilen uygulanmasını sağlamak için uygun ceza ve iyileştirici önlemler dâhil, gerekli tüm önlemleri alır.

b) Sözleşme gereğince alınacak önlemlerin uygulanmasını kontrol etmek için uygun denetim hizmetlerini sağlar ve görevlerini yerine getirmeleri için bu hizmetleri gerekli kaynaklarla donatır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Son Hükümler

MADDE 17- (1) Bu Sözleşmenin resmi onay belgeleri, tescil edilmek üzere, Uluslararası Çalışma Bürosu Genel Müdürüne iletilir.

MADDE 18- (1) Bu Sözleşme, Uluslararası Çalışma Bürosu Genel Müdürü tarafından sadece onay belgeleri tescil edilmiş olan Uluslararası Çalışma Örgütü Üyeleri bakımından bağlayıcıdır.

(2) Bu Sözleşme, iki Üyenin onayının Genel Müdür tarafından tescil edildiği tarihten itibaren on iki ay sonra yürürlüğe girer.

(3) Bu Sözleşme, daha sonra, onu onaylayan her Üye için onama belgesinin tescil edildiği tarihten itibaren on iki ay sonra yürürlüğe girer.

MADDE 19- (1) Bu Sözleşmeyi onaylamış bulunan Üye, Sözleşmenin ilk yürürlüğe girdiği tarihten itibaren on yıllık bir süre geçtikten sonra, Uluslararası Çalışma Bürosu Genel Müdürüne tescil edilmek üzere göndereceği bir ihbarname ile Sözleşmeyi feshedebilir. Bu fesih, tescil tarihinden ancak bir yıl sonra geçerli olur.

(2) Bu Sözleşmeyi onaylayan ve yukarıdaki paragrafta belirtilen on yıllık sürenin bitimini müteakip bir yıllık süre zarfında bu madde ile öngörülen fesih hakkını kullanmayan her Üye, on yıllık yeni bir döneme tabi olur ve bu sürenin bitiminde, bu maddede öngörülen şartlarda her on yıllık dönemin sonunda bu Sözleşmeyi feshedebilir.

MADDE 20- (1) Uluslararası Çalışma Bürosu Genel Müdürü, Uluslararası Çalışma Örgütü Üyeleri tarafından kendisine bildirilen bütün onama ve fesihlerin tescil edildiğini Örgütün bütün Üyelerine bildirir.

(2) Genel Müdür, kendisine bildirilen ikinci onama belgesinin tescil edildiğini Örgüt Üyelerine bildirirken, bu Sözleşmenin yürürlüğe giriş tarihine Örgüt Üyelerinin dikkatini çeker.

MADDE 21- (1) Uluslararası Çalışma Bürosu Genel Müdürü, yukarıdaki maddelere uygun olarak kaydettiği bütün onay ve fesihlerle ilgili tüm bilgileri, tescil için, Birleşmiş Milletler Antlaşmasınının 102 nci maddesi uyarınca Birleşmiş Milletler Genel Sekreterine iletir.

MADDE 22- (1) Uluslararası Çalışma Örgütü Yönetim Kurulu, gerekli görmesi halinde, bu Sözleşmenin işleyişi hakkında Genel Konferansa rapor sunar, Sözleşmenin tamamının ya da bir kısmının gözden geçirilmesi hususunun Konferans gündemine alınmasının yerinde olup olmayacağını değerlendirir.

MADDE 23- (1) Konferans, bu Sözleşmeyi tamamen veya kısmen değiştiren yeni bir sözleşmeyi kabul etmesi halinde ve yeni sözleşme aksini öngörmedikçe:

a) Değişiklik yapan yeni sözleşmenin bir Üye tarafından onaylanması, yukarıdaki 19 uncu maddeye rağmen, değişiklik yapan yeni sözleşmenin yürürlüğe girmesi şartı ile bu Sözleşmenin otomatikman derhal feshi anlamına gelir.

b) Değişiklik yapan yeni sözleşmenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bu Sözleşme Üyelerin onayına kapatılır.

(2) Bu Sözleşme, onaylayan Üyeler için ve değişiklik yapan yeni sözleşmeyi onaylamayan Üyeler için mevcut şekli ve içeriği ile yürürlükte kalmaya devam eder.

MADDE 24- (1) Bu Sözleşmenin İngilizce ve Fransızca metinleri aynı şekilde geçerlidir.

